

Τράπεζα θεμάτων Αντιγόνης Β' Λυκείου

GI_V_AEG_0_18068

Θέμα 97^ο Σοφοκλέους, Αντιγόνη, στ. 82-99**A. ΚΕΙΜΕΝΟ**

- ΙΣ. *Οἴμοι ταλαίνης, ὡς ὑπερδέδοικά σου.*
- ΑΝ. *Μὴ μοῦ προτάρβει τὸν σὸν ἐξόρθου πότμον.*
- ΙΣ. *Ἄλλ' οὖν προμηνύσης γε τοῦτο μηδενὶ
τοῦργον, κρυφῆ δὲ κεῦθε, σὺν δ' αὐτῶς ἐγώ.*
- ΑΝ. *Οἴμοι, καταύδα πολλὸν ἐχθίων ἔση
σιγῶς, ἐὰν μὴ πᾶσι κηρύξης τάδε.* 85
- ΙΣ. *Θερμὴν ἐπὶ ψυχροῖσι καρδίαν ἔχεις.*
- ΑΝ. *Ἄλλ' οἶδ' ἀρέσκουσ' οἷς μάλισθ' ἀδεῖν με χρή.*
- ΙΣ. *Εἰ καὶ δυνήσῃ γ' ἄλλ' ἀμηχάνων ἐράς.* 90
- ΑΝ. *Οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι.*
- ΙΣ. *Ἀρχὴν δὲ θηρᾶν οὐ πρέπει τὰμήχανα.*
- ΑΝ. *Εἰ ταῦτα λέξεις, ἐχθαρή μὲν ἐξ ἐμοῦ,
ἐχθρὰ δὲ τῷ θανόντι προσκείσῃ δίκη.
Ἄλλ' ἔα με καὶ τὴν ἐξ ἐμοῦ δυσβουλίαν
παθεῖν τὸ δεινὸν τοῦτο· πείσομαι γὰρ οὐ
τοσοῦτον οὐδὲν ὥστε μὴ οὐ καλῶς θανεῖν.* 95
- ΙΣ. *Ἄλλ', εἰ δοκεῖ σοι, στεῖχε· τοῦτο δ' ἴσθ', ὅτι
ἄνους μὲν ἔρχη, τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.*

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Εἰ καὶ δυνήσῃ γ' ... τοῖς φίλοις δ' ὀρθῶς φίλη.*****(Μονάδες 30)**

ΙΣΜΗΝΗ

Αν βέβαια θα έχεις και τη δύναμη· αλλά επιδιώκεις ακατόρθωτα πράγματα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Τότε λοιπόν θα σταματήσω, όταν πια δεν θα έχω δύναμη.

ΙΣΜΗΝΗ

Καθόλου όμως δεν πρέπει να κυνηγά κανείς τα αδύνατα.

ΑΝΤΙΓΟΝΗ

Αν εξακολουθήσεις να λες αυτά, θα μισηθείς από εμένα και δίκαια θα σε μισεί για πάντα ο νεκρός. Αλλά άφησε εμένα και τη δική μου αφροσύνη να πάθω το κακό αυτό· γιατί τίποτε τόσο φοβερό δεν θα πάθω, ώστε να μην πεθάνω έντιμα.

ΙΣΜΗΝΗ

Προχώρα λοιπόν, αν έτσι κρίνεις (Αλλά, αν έτσι κρίνεις, προχώρα)· αυτό όμως να ξέρεις, ότι πηγαίνεις ασυλλόγιστη, αλλά αληθινά αγαπημένη στους αγαπημένους (σου).

2. Τι γνωρίζετε για τον Χορό του αρχαίου δράματος (τρόπος εισόδου, τρόπος όρχησης, θέση);

(Μονάδες 10)

Ο χορός του αρχαίου δράματος ταυτόχρονα με το τραγούδι χόρευε με έναν εκφραστικό και μιμητικό τρόπο. Έτσι ο χορός, με το τραγούδι και τις κινήσεις του σώματος των χορευτών, εξέφραζε τα συναισθήματά του. Έγραψε για τον χορό ο Κ. Κουν: «Πρωταρχικός παράγοντας του αρχαίου θεάτρου θα είναι πάντοτε ο χορός. Νοηματικά και λεκτικά, ηχητικά και μουσικά, κινησιακά και πλαστικά ο χορός διαμορφώνει το κλίμα του έργου, φωτίζει τους ήρωες και προβάλλει με το πάθος του τα μηνύματα του ποιητή». Συνήθως ο χορός αντιπροσώπευε την κοινή γνώμη.

Ο χορός έμπαινε από τη δεξιά προς τον θεατή πάροδο κατά ζυγά (5Χ3) ή κατά στοίχους (3Χ5). Επικεφαλής του χορού κατά την είσοδό του βάδιζε ο αυλητής που με τον ήχο του αυλού συνόδευε την κίνηση και την όρχησή του. Τραγουδούσε ο χορός τις επωδούς ακίνητος. Εκτελούσε όμως με τον ίδιο ήχο και την ίδια όρχηση τις στροφές από τα αριστερά προς τα δεξιά, αλλά τις αντιστροφές αντίθετα. Το χαρούμενο τραγούδι, το υπόρχημα, όπως αυτό της Αντιγόνης, συνόδευε ζωηρή όρχηση. Κατά τη διδασκαλία του δράματος ο χορός είχε τα νώτα στραμμένα προς τους θεατές και μόνο ο κορυφαίος συχνά διαλεγόταν με τους ηθοποιούς.

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την ο-ποία έχουν ετυμολογική συγγένεια (δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ανάσχεση	
2. ανάπαυλα	α) έχεις

3. έξη	
4. πάθος	
5. σχήμα	β) πεπαύσομαι
6. σχίσμα	
7. κατάπαυση	

(Μονάδες 5)

α) → 1, 3, 5

β) → 2, 7

Περισσεύουν οι λέξεις πάθος και σχίσμα.

β) *ὑπερδέδοικα, προμηνύσης, ψυχροῖσι, πείσομαι, δοκεῖ*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

(Μονάδες 5)

ὑπερδέδοικα → δεινότητα

προμηνύσης → μήνυμα

ψυχροῖσι → αναψυκτικό

πείσομαι → απάθεια

δοκεῖ → ένδοξος

Επιμέλεια: Αικατερίνη Ανδρικοπούλου - Φιλόλογος